

DIETA LEKKOSTRAWNA Z OGRANICZENIEM SUBSTANCJI POBUDZAJĄCYCH WYDZIELANIE SOKU ŻOŁĄDKOWEGO

Dieta ma zastosowanie w:

- chorobie wrzodowej żołądka i dwunastnicy,
- przewlekłym nadkwaśnym nieżycie żołądka,
- okresie rekonwalescencji w przypadku choroby wrzodowej,
- refluksie żołądkowo – przełykowym (w wyniku zwiększonego wydzielania kwasu solnego, którego więcej dostaje się do przełyku, powodując objawy refluksu),
- dyspepsjach czynnościowych żołądka.

Celem diety jest ograniczenie produktów i potraw zwiększających wydzielanie kwasu solnego, neutralizacja soku żołądkowego oraz wykluczenie podrażnienia mechanicznego, chemicznego błony śluzowej żołądka przy jednoczesnym dostarczeniu pacjentowi odpowiedniej ilości składników odżywczych.

2. Charakterystyka diety wrzodowo – żołądkowej:

- dieta ma na celu ograniczenie produktów oraz potraw powodujących nadmierne wydzielanie soku żołądkowego,
- należy zwiększyć ilość pełnowartościowego białka do 1,2g/kg masy ciała,
- mleko należy spożywać maksymalnie do 1l/ dzień, ponieważ, wchłonięty wapń, zwiększa wydzielanie gastryny, która pobudza wydzielanie kwasu solnego,
- posiłki powinny być podawane często i w małych ilościach,
- tłuszcze powinny być łatwostrawne oraz z niską zawartością cholesterolu. Posiadają one zdolność do ograniczenia wydzielania kwasu solnego oraz zmniejszania motoryki żołądka,
- unikamy potraw, które mechanicznie podrażniają żołądek,
- wykluczamy z diety potrawy wzdymające, ciężkostrawne, ostro przyprawionych, używek i marynat,
- potrawy nie powinny być zbyt gorące ani zbyt zimne. Zwiększona temperatura posiłków może powodować przekrwienie błony śluzowej żołądka.

3. Uwagi technologiczne dotyczące diety wrzodowo – żołądkowej:

- stosujemy produkty świeże,
- używamy tylko łagodne przyprawy,
- posiłki przygotowujemy za pomocą gotowania w wodzie lub na parze, pieczenia w folii lub pergaminie bez dodatku tłuszczu, duszenie bez obsmażania,
- wyklucza się smażenie na tłuszczu w tradycyjny sposób,
- tłuszcz można dodać do gotowych potraw, tuż przed podaniem,
- do zaprawiania zup, sosów nie stosujemy zasmażek,
- do zagęszczania zup i sosów używamy zawiesinę z mąki i mleka, ewentualnie ze słodkiej śmietanki i mleka,
- warzywa i owoce podajemy ugotowane i rozdrobnione,

- soki podajemy rozcieńczone,
- niewskazane są ciasta zarabiane na stolnicy.

Produkty i potrawy zalecane i przeciwwskazane w diecie wrzodowo - żołądkowej

Produkty i potrawy	Zalecane	Zalecane w umiarkowanych ilościach	Przeciwwskazane
Napoje	mleko słodkie, mleko zsiadłe, nieprzekwaszone, jogurt, kawa zbożowa z mlekiem, słaba herbata z mlekiem, słaba herbata, soki, napoje mleczno – owocowe, mleczno – warzywne, wody niegazowane	słaba herbata, soki owocowo – warzywne, herbata ziołowa, herbata owocowa	napoje alkoholowe, kakao, płynna czekolada, kawa naturalna, mocna herbata, wody gazowane, napoje gazowane, kwaśne napoje mleczne, maślanka, kumys
Pieczywo	pszenne, jasne, czerstwe, biszkopty, pieczywo półcukiernicze, drożdżowe	pieczywo cukiernicze	pieczywo świeże, żytnie, razowe, pieczywo chrupkie, pszenne razowe
Tłuszcze	dodawane na surowo: masło, olej sojowy, słonecznikowy, kukurydziany, olej rzepakowy bezerukowy oraz inne z WNKT, JNKT, oliwa z oliwek, śmietanka	margaryny miękkie, niezbyt kwaśna śmietana	smalec, słonina boczek, łój, margaryny twarde, kwaśna śmietana
Warzywa	młode, soczyste, gotowane: marchew, dynia, kabaczki, buraki, szpinak, szparagi, w formie puree oprószone mąką, z 'wady" z masłem	kalafior, brokuły, fasolka szparagowa, groszek zielony, sałata zielona, seler, pomidory bez skórki, w okresie remisji: bardzo drobno starte surówki	warzywa kapustne, cebula, czosnek, pory, papryka, suche nasiona roślin strączkowych, ogórki, brukiew, rzodkiewka, rzepa, rabarbar, kalarepa, kukurydza, szczaw, grzyby warzywa w postaci surówek grubo startych, z majonezem i musztardą, warzywa zasmażane, warzywa marynowane, solone
Ziemniaki	gotowane, w postaci purée	pieczone, gotowane w całości	smażone z tłuszczem, frytki, krążki, chipsy
Owoce	dojrzałe, soczyste: bez skórki i pestek, niekwaśne, w okresie zaostrzenia choroby w postaci przecierów gotowanych owoce jagodowe i winogrona bez pestek (w postaci	w okresie remisji choroby surowe przecierzy z owoców, owoce rozdrobnione	gruszki, czereśnie, agrest, wiśnie, śliwki, kawon, orzechy, owoce suszone, owoce marynowane

	przecierów), cytrusowe, brzoskwinie, morele, banany, jabłka pieczone, gotowane, w postaci rozcieńczonych soków, najlepiej mlekiem		
Desery	kompoty z dozwolonych owoców – przetarte, kisiele, mus z pieczonego jabłka, budynie i kisiele mleczne, desery mało słodzone	kremy	torty, ciasta z masami, dużą ilością cukru, desery z używkami, orzechami, czekolada, batony, chałwa, słodycze zawierające kakao, ciasta z proszkiem spulchniającym
Przyprawy	bardzo łagodne: sok z cytryny, cukier, wanilia, zielona pietruszka, koper, cynamon	melisa, "jarzynka", sól	ostre: ocet, pieprz, musztarda, papryka ostra, chilli, chrzan, maggi, kostki bulionowe, ziele angielskie, liść laurowy
Dodatki do pieczywa	masło, twarożek, serek homogenizowany, jaja na miękko, jajecznica na parze, pasta z cielęciny, z drobiu	margaryna miękka, miód, marmolada, chude wędliny: szynka, polędwica, drobiowe, parówki cielęce, łagodny ser podpuszczkowy, pasztet domowy	tłuste wędliny, konserwy, salceson, kiszka, pasztetowa, smalec, pikantne sery dojrzewające żółte i topione, sery typu „Feta”, dżemy, jaja na twardo
Zupy i sosy gorące	mleczne, rosół jarski, krupnik z dowolnych kasz, owocowe rozcieńczone, ziemniaczana, warzywna, warzywne z dozwolonych warzyw, przecierane, zaprawiane mąką i masłem, zawieszoną z mąki i śmietanki, maki i mleka zaciągane żółtkiem (jeśli nie ma przeciwwskazań), sosy łagodne: ze słodka śmietanką – koperkowy, potrawkowy, pomidorowy, pietruszkowy, owocowe	chudy rosół z cielęciny, na esencjonalnych wywarach jarzynowych, owocowe nie rozcieńczone	tłuste, zawiesziste, na wywarach: mięsnych, kostnych, grzybowych, zasmażane, zaprawiane kwaśną śmietaną, pikantne z warzyw kapustnych, roślin strączkowych, cebulowa, porowa, rosoly, buliony, zupy w proszku, sosy ostre, pikantne, zasmażane: grzybowy, musztardowy, chrzanowy, cebulowy
Dodatki do zup	bułka, grzanki, lane ciasto, kluski biszkoptowe, kluski francuskie, makaron nitki, kasza manna, kasza jęczmienna, ryż, ziemniaki puree	ziemniaki w całości groszek ptysiowy	Grube kaszy, makarony zarabiane na stolnicy, kluski kładzione, nasiona roślin strączkowych, jaja gotowane na twardo
Mięso, drób, ryby	chude: cielęcina, królik, kurczak, indyk, chude ryby: dorsz, sola, płastuga, szczupak, morszczuk,	wołowina, konina, ozorki, płuca, serca, kura, ryby: młody karp,	tłuste gatunki: wieprzowina, baranina, gęsi, kaczki, dziczyzna; tłuste ryby: węgorz, łosoś,

	mintaj, sandacz, pstrąg strumieniowy, lin, okoń, flądra, potrawy gotowane: pulpety, budynie, potrawki	makrela, leszcz, sardynka, potrawy duszone bez obsmażania na tłuszczu, pieczone z masy mielonej w folii lub pergaminie	sum, tołpyga, halibut niebieski (czarny), troć, pikling, szproty; potrawy smażone, marynowane, wędzone, pieczone na tłuszczu
Potrawy półmięsne i bezmięsne	budynie z drobnych kasz, warzyw i mięsa, makaron nitki z mięsem, risotto, leniwe pierogi, kluski biszkoptowe, kluski francuskie	zapiekanki z kasz, warzyw i mięsa, kluski z ziemniaków i sera	wszystkie potrawy smażone na tłuszczu, np.: placki ziemniaczane, bliny, kotlety, kroiety, bigos, fasolka po bretońsku.

Przykład diety wrzodowo - żołądkowej

I Śniadanie Kawa zbożowa z mlekiem

Pieczywo pszenne

Szynka drobiowa

Pomidor bez skórki

II Śniadanie Kasza manna na mleku z przetartymi truskawkami

Herbatniki

Obiad Krem z dyni, marchewki i ziemniaków

Pierś z kurczaka gotowana w sosie własnym

Ryż biały gotowany

Warzywa gotowane

Podwieczorek Jogurt naturalny

Kolacja Pierogi leniwe

Herbata owocowa